

UITSPRAAK REGIONALE KLACHTENCOMMISSIE MIDDEN - NEDERLAND

23 juni 2022 (mondelinge uitspraak 17 juni 2022)

Zitting: 17 juni 2022 te Amersfoort
De commissie bevindt zich in de Brink op het terrein van ...
De mondelinge behandeling heeft via beeld -en geluidsverbinding plaatsgevonden

Klachtnummer: KC 2022 – 044

---

1. De klacht

De klachtmelding vermeldt de volgende klacht:

Klager is overgeplaatst van ... naar ... gesloten en is het niet eens met het beperken van zijn bewegingsvrijheid door plaatsing op deze gesloten afdeling.

Klager verzoekt om een redelijke schadevergoeding als zijn klacht gegrond wordt verklaard.

2. De procedure

2.1. Bevoegdheid en ontvankelijkheid

De klachtencommissie (in het vervolg: de commissie) verklaart de klacht ontvankelijk als een klacht in de zin van de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvvgz).

2.2. Het verloop van de procedure

- Op 13 juni 2022 heeft de commissie de klacht van klager ontvangen. Klager heeft de commissie toestemming gegeven voor het inzien van het dossier.
- Op 14 juni 2022 zijn aangeklaagde en de overige betrokkenen, zoals bedoeld in artikel 5 van het klachtenreglement, van de klacht van klager in kennis gesteld.
- Klager heeft een schorsingsverzoek ingediend over de beslissing tot het beperken van zijn bewegingsvrijheid, zie punt 2.3.
- Op 14 juni 2022 zijn de schriftelijke uitnodigingen verzonden voor de hoorzitting op 17 juni 2022. De commissie heeft aangeklaagde verzocht een schriftelijke reactie op de klacht in te dienen. De commissie heeft op 16 juni 2022 een schriftelijke reactie ontvangen.
- De hoorzitting heeft op 17 juni 2022 plaatsgevonden. Dezelfde dag is de beslissing, zie punt 7, aan klager, aangeklaagde en de pvp medegedeeld (telefonisch en voor zover mogelijk per e-mail).

Alle betrokkenen zijn van de ingebrachte stukken in kennis gesteld.

2.3. Schorsingsverzoek

Klager heeft bij zijn klachtmelding tevens een schorsingsverzoek ingediend ten aanzien van de uitvoering van de beslissing tot het beperken van de bewegingsvrijheid in het kader van het verlenen van verplichte zorg zoals bedoeld onder punt 1, zie hierboven.

Het schorsingsverzoek is ter kennis gebracht van de voorzitter van de commissie, mw. mr. drs. A.M.M. van den Breugel. Tevens is het schorsingsverzoek ter kennis gebracht van de geneesheer - directeur mw. drs. L. met het verzoek advies uit te brengen aan de voorzitter van de klachtencommissie.

Mw. L. heeft de voorzitter geadviseerd om het schorsingsverzoek niet te honoreren. Bij betrokkene zou sprake zijn van een onderliggende chronische psychose met een fixatie op een medepatiënte, waarbij hij heeft bedreigd haar van het leven te beroven. Op basis van deze bevindingen wordt het risico van een agressief delict door betrokkene groot geacht.

Van deze mededeling kennisgenomen hebbend, heeft de voorzitter de beslissing genomen het schorsingsverzoek af te wijzen.

De beslissing van de voorzitter is aan alle betrokkenen meegedeeld.

3. De feiten – voor zover van belang

Klager is geboren op .... Hij is bekend met schizofrenie van het paranoïde type, een antisociale persoonlijkheidsstoornis en middelenmisbruik. Er is sprake van een uitgebreide voorgeschiedenis van opnames. In verband met langdurige resocialisatie is klager sinds 2017 opgenomen in de .... Op 30 mei 2022 is klager betrokken bij een incident met een medepatiënt in .. en wordt hij om die reden overgeplaatst naar .....

Op 19 oktober 2021 heeft de rechtbank Gelderland, locatie Zutphen, een zorgmachtiging verleend tot en met 19 oktober 2023, waarbij onder meer en relevant in het kader van de klachtmelding, de opname en het beperken van de bewegingsvrijheid, zijn toegewezen.

Op 1 juni 2022 heeft de zorgverantwoordelijke klager onderzocht en op 1 juni 2022 is de voorgenomen beslissing met hem besproken.

Op 1 juni 2022 wordt aan klager de informatie over het verlenen van verplichte zorg door de geneesheer-directeur overhandigd.

Op 1 juni 2022 wordt de beslissingsbrief aan klager overhandigd tot het verlenen van verplichte zorg ter uitvoering van de zorgmachtiging.

De zorgverantwoordelijke stelt in de brief van 1 juni 2022 dat de volgende verplichte zorg zal worden gegeven: het opnemen in een accommodatie en het beperken van de bewegingsvrijheid. Ernstig nadeel bestaat uit agressie naar derden in combinatie met aanhoudende doodsb bedreiging.

4. Toelichting van klager

Klager heeft ter zitting een toelichting op zijn klacht gegeven; deze wordt hieronder, voor zover van belang, samengevat en zakelijk weergegeven.

Gevraagd hoe het met klager gaat antwoordt hij dat het naar omstandigheden prima met hem gaat. Hij vertelt dat na een incident, klager heeft op 30 mei 2022 tijdens het avondeten een medepatiënt met een vork in het hoofd geprikt, zijn vrijheden zijn afgenomen en is hij naar een gesloten afdeling overgeplaatst. Klager wil terug naar .... Hij zegt dat hij altijd aardig is tegen iedereen en dat hij bij het incident uit zelfverdediging heeft moeten handelen.

Gevraagd naar het verschil tussen ... en .... antwoordt klager dat hij nu niet naar zijn ouders en familie kan gaan. Op .... kan hij de trein pakken, maar nu zit hij op een gesloten afdeling.

Gevraagd hiernaar antwoordt klager dat hij geen ziekte heeft, maar onrust. Zijn huis is afgepakt en hierdoor is hij zonder huis. Dit was moeilijk en daarom zit hij hier te wachten op een huis, in Nijkerk, waar hij weer gewoon in de buurt van zijn familie wil wonen en zich veilig zal voelen.

Gevraagd of klager alles heeft kunnen zeggen wat hij heeft willen zeggen en of er goed naar hem is geluisterd antwoordt hij dat hij, wanneer hij niet terug kan naar ... , hij naar een ander gebouw op het terrein wil.

Gevraagd of de pvp nog iets wil toevoegen antwoordt hij dat de beslissingsbrief zeer summier is en de schriftelijke reactie meer met redenen is omkleed. Dit kan volgens de pvp niet de bedoeling zijn. Volgens de pvp is het incident te eenzijdig weergegeven; klager is een vriendelijke man die zich heeft moeten verdedigen. De pvp vraagt hoe recentelijk er een mes onder het matras van klager is gevonden en waarom klager het mes niet alleen ter zelfverdediging kan hebben en niet voor gebruik.

5. Weerwoord van aangeklaagde op de klacht

Ter zitting heeft dhr. H. verweer gevoerd; dit wordt hier onder, voor zover van belang, samengevat en zakelijk weergegeven.

Gevraagd hiernaar antwoordt dhr. H. dat hij klager al redelijk lang kent. Klager is eigenlijk een vriendelijke man, zoals ook de pvp zegt. Er zijn dingen die het leven voor hem moeilijk maken en klager is vaak betrokken bij onaangenaamheden. Hij meent dat anderen (de hele wereld) nare dingen tegen hem doen. Dhr. H. vertelt dat hij klager kent met een biertje en een snuifje en dat dan de risico's toenemen, waarop klager zegt dat hij hier normaal mee omgaat, hetgeen door dhr. H. anders wordt gezien en zij hierover van mening verschillen.

Gevraagd hiernaar antwoordt dhr. H. dat klager meent dat er een complot tegen hem gaande is. Dhr. H. zegt dat klager een medecliënt, die nare dingen doet, zal stompen en dood maken als hij haar ziet. Hij vertelt dat de betreffende medecliënt in het hoofd van klager zit en zij volgens klager op afstand met hem kan meegenieten. Nu er recent een mes onder zijn matras is gevonden worden de uitspraken van klager als zeer risicovol beschouwd.

Gevraagd hiernaar antwoordt dhr. H. dat klager niet op korte termijn terug kan naar ... in verband met de medecliënt die hij tegen kan komen, het risico op agressie richting de medecliënt, het mes dat is gevonden en de doodsb bedreigingen richting de bewuste medecliënt. Dhr. H. acht als meest veilige plaats voor klager een plaats op het ziekenhuisterrein in Amersfoort, dicht bij Nijkerk, waar zijn ouders, familie en vriend wonen en hij daar dan zelfstandig naar toe kan gaan.

Gevraagd of het ziektebeeld van klager is veranderd antwoordt dhr. H. dat de wanen zich steeds meer lijken te concentreren op de medecliënt en de betrekkingswaan duidelijk op deze persoon is gericht.

Gevraagd hiernaar antwoordt dhr. H. dat er een verschil van mening is over de medicatie. Klager wil geen medicatie in tabletvorm, dit is niet goed gegaan. Met een tablet kan hij meer vrijheden krijgen. Tot nu toe is een depot het meest haalbare.

6. Overwegingen van de Klachtencommissie

Gelet op de ingebrachte stukken en wat ter zitting is besproken komt de commissie tot de volgende overwegingen.

De commissie heeft bij de klacht de rechtmatigheid van de verplichte zorg ter uitvoering van de door de rechtbank op 19 oktober 2021 toegewezen zorgmachtiging en de daarbij vastgestelde vormen van verplichte zorg te beoordelen.

Artikel 8:9 Wvvgz bepaalt dat de zorgverantwoordelijke ter uitvoering van de crisismaatregel, machtiging tot voortzetting van de crisismaatregel of de zorgmachtiging een beslissing tot het verlenen van verplichte zorg niet neemt, dan nadat hij:

- a. zich op de hoogte heeft gesteld van de actuele gezondheidstoestand van betrokkene,
- b. met betrokkene over de voorgenomen beslissing overleg heeft gevoerd, en
- c. voor zover hij geen psychiater is, hierover overeenstemming heeft bereikt met de geneesheer- directeur.

Allereerst en meer in het algemeen overweegt de commissie dat verplichte zorg bij psychiatrische patiënten een ernstige inbreuk is op hun persoonlijke levenssfeer en/of lichamelijke integriteit. Deze inbreuk dient dan ook met de nodige waarborgen omkleed te zijn. Daarom worden er op zowel juridisch als medisch gebied eisen gesteld aan het mogen toepassen van verplichte zorg. Op juridisch gebied moet verplichte zorg voldoen aan de gronden van de Wvvgz en aan vormvoorschriften als vastlegging van het zorgplan en het uitreiken van een voldoende gemotiveerde schriftelijke kennisgeving van de verplichte zorg.

Wat betreft deze *formele* aspecten van de verplichte zorg stelt de commissie vast dat deze niet voldoen aan de wettelijke vereisten die hiervoor zijn gesteld.

Verplichte zorg is een ultimum remedium. Als verplichte zorg noodzakelijk is, moet gekozen worden voor de minst ingrijpende vorm en zo kort mogelijk. Verplichte zorg moet voldoen aan de uitgangspunten van subsidiariteit, proportionaliteit, doelmatigheid en zorgvuldigheid.

De commissie constateert dat er een bijzonder summiere, niet gemotiveerde of onderbouwde beslissingsbrief aan klager is uitgereikt.

Hierbij doet niet ter zake dat klager een mondelinge aanzegging zou hebben gehad.

Een beslissingsbrief behoort tot de formele vormvoorschriften, zodat de vormen van verplichte zorg duidelijk zijn voor de patiënt en patiënt wordt gewezen op het raadplegen van een pvp en de mogelijkheid tot het indienen van een klacht. Gelet op het ontbreken van de toetsing in de beslissingsbrief van de proportionaliteit, subsidiariteit, doelmatigheid en veiligheid is de commissie van oordeel dat de klacht met betrekking tot de verplichte zorg in de vorm van het beperken van de bewegingsvrijheid op formele gronden gegrond moet worden verklaard.

Nu de klacht op formele gronden gegrond is verklaard komt de commissie niet toe aan een inhoudelijke beoordeling van de klacht.

Zowel uit het dossier, als dat wat naar voren is gebracht op de zitting en de presentatie van klager op de zitting acht de commissie de feiten en omstandigheden zodanig dat als klager geen verplichte zorg in de vorm van behandeling op een gesloten afdeling ontvangt er grote zorgen zijn dat klager zich begeeft naar .. met mogelijk fatale gevolgen voor de hiervoor genoemde medecliënt. Om die reden ziet de commissie zich genoodzaakt tot de volgende beslissing.

De commissie zal, nu de klacht formeel gegrond is verklaard, de zorgverantwoordelijke opdragen op grond van artikel 10:6 lid 4 en lid 5 Wvvgz om onmiddellijk dan wel binnen vier uur na ontvangst van de mededeling aan klager dat de klacht formeel gegrond is verklaard een, nieuwe beslissing over verplichte zorg nemen.

De commissie ziet geen aanleiding tot het toekennen van een schadevergoeding omdat er naar haar oordeel geen sprake is van schade die klager zou hebben geleden.

De commissie verklaart de klacht voor wat betreft de verplichte zorg op grond van artikel 8:9 Wvvgz **formeel gegrond** en de commissie draagt de zorgverantwoordelijke op om een **nieuwe beslissing** te nemen over passende verplichte zorg op grond van artikel 10:6 lid 4 en lid 5 Wvvgz.

7. Beslissing

De commissie verklaart de klacht: **formeel gegrond** en draagt de zorgverantwoordelijke op een **nieuwe beslissing te nemen over de verplichte zorg**.

Deze beslissing is genomen door:

Mw. mr. drs. A.M.M. van Breugel, voorzitter,
Dhr. drs. R.J.P. Hazewinkel, psychiater,
Mw. M.P. Bom - Bos, lid op voordracht van de Centrale Cliëntenraad.

In aanwezigheid van mw. mr. A.L. Duimel, ambtelijk secretaris (maakt geen deel uit van de commissie)

Ondertekening:

Beroepsmogelijkheden

De commissie wijst klager en de zorgaanbieder op de mogelijkheid dat zij op grond van artikel 10:7 Wvvgz binnen zes weken na het bekend maken van deze uitspraak de rechter om een beslissing over de klacht kunnen verzoeken. Dit kunnen zij doen door zelf rechtstreeks een verzoekschrift in te dienen.

Zij kunnen hierbij een verzoek tot schadevergoeding (doen) indienen.